

Vi rydder strendene i Hordaland

 Bergen og Omland Friluftsråd

Prosjektet støttes av Miljødirektoratet – miljodirektoratet.no

Til kommuner, organisasjoner og alle frivillige

Informasjon fra Bergen og Omland Friluftsråd (BOF) og renovasjonsselskapene om opplegg rundt Marin Forsøpling for 2018

Det er med glede å meddele at BOF, KNBF – Vest og renovasjonsselskapene BIR, Fjellvar A/S, IHM og NGIR har mottatt økonomiske midler i fra Miljødirektoratet, www.miljodirektoratet.no

Vi kan på den måten fortsette vårt videre arbeid knyttet til håndtering av eierløst marint avfall.

Slik kan du bli med og rydde

Strandryddesekker med “Vi rydder strendene i Hordaland” og big bags blir utlevert fra NGIR, IHM, BIR, Fjellvar AS, eller BOF. Vennligst se renovasjonsselskapene sine opplegg på deres hjemmesider. Når en er ferdig å rydde kan strandryddesekkene levers kostnadsfritt inn på gjenvinningsstasjoner hos FjellVAR, BIR, IHM og NGIR, som også setter ut containere etter avtale.

Ønsker en å planlegge større aksjoner eller rydde på vanskelig tilgjengelige steder kan en sende en mail til MarintAvfall@bof.no Vi kan på den måten bistå med hjelp med koordinering, og evt. henting av det eierløse marine avfallet med båt eller helikopter etter avtale i forkant av ryddeaksjon.

Strandrydding er viktig

BJØRN EINAR GRØSVIK
HAVFORSKINGSINSTITUTTET

Vi vert stadig minna om at marint søppel eller bos kan påverke dyrelivet i havet. Havsuler brukar nylontau i tillegg til tang i reirbygginga. Dette er det fleire fuglar som set seg fast i. Både i Nordsjøen og i Barentshavet vert sjøfuglen havhest brukt som indikator for plastforureining. Ein urovekkande stor del av fuglane har større mengder plast i magen enn det som er sett som grenseverdi. Nesten kvar tredje torsk frå Byfjorden inneheld plast i magen. I Barentshavet blir det rapportert at 20 prosent av snøkrabbane har plast i magen. Det siste, tankevekkjande eksempelet er den sjuke gåsenebbkvalen som vart observert utanfor Sotra og avliva. Undersøkingar viste at magen var full av plast som gjorde at kvalen ikkje klarte å ta til seg næring.

Dyr som viklar seg inn i tau, garn eller emballasje får vanskar med å bevege seg og fange mat, og dei kan få kuttskadar og infeksjonar. Indre effektar kan oppstår når dyret får i seg for mykje søppel. Det kan føre til forstopping eller dårlegare næringsopptak. Vi veit også at giftstoff frå plast kan hope seg opp i dyra og overførast til neste ledd i næringskjeda.

Søppel som ikkje blir tatt hand om hamnar gjerne i havet. Kor mykje det er snakk om kjem an på kor mykje folk som bur langs kysten, kor mykje det vert fiska og om dei ulike landa har gode nok system for søppelhandtering. Plast utgjer omlag 80 prosent av søppelet i havet, og det er anslått at mellom 5 og 13 millionar tonn plast hamnar i verdshava kvart år. Globalt kjem mesteparten frå land. I Noreg, der det bur få menneske, bidreg truleg den havbaserte industrien som fiskeri, skipstrafikk, petroleumsverksemd og akvakultur mest til marin plastforsøpling.

Plast som endar i havet blir stort sett frakta med havstraumane og påverka av vindforhold. Havstraumane og vêret påverkar kor mykje plast som rek i land på strendene våre. I strandsona og på land blir platen broten ned til mindre partiklar av UV-lys frå sola, temperaturendringar og vind og bølger. Om vi ikkje samlar opp platen, forvitrar den til mikroplast som er partiklar mindre enn 5 millimeter. Slik mikroplast kan på nytt bli transportert med havstraumane, og den blir då svært vanskeleg å fjerne frå miljøet. Plastpartiklane søkk enten ned på havbotnen eller dei flyt i overflata. Avhengig av storleik kan platen bli teken opp av organismar som blåskjel og svamp som filtrerer sjøvatn eller krabbe og andre dyr som plukkar plastpartiklane fordi dei forvekslar dei med føde. Det er vist at flytande plastpartiklar kan samle seg i store havvirvlar eller gyrar, og fem slike er førebels identifisert i verdshava.

Vi veit ikkje kor mykje plast og mikroplast som driv i land på strender, kor mykje som søkk ned på havbotnen og kor mykje som blir teke opp i den marine næringskjeda, men det er estimert at kanskje 1 prosent flyt i overflata, 5 prosent rek i land, medan storparten hamnar på sjøbotnen.

Det viktigaste vi kan gjere er å redusere plastbruken og å hindre at platen hamnar i havet. Dette er ei kompleks og krevjande oppgåve. Plastkvalen opna auga våre, og viste oss at problemet må angripast på mange frontar. Strandrydding er eit godt eksempel på tiltak som reduserer omfanget av marin plast, og samstundes skapar merksemd om marin forsøpling.

Det nytter å rydde!

Bildene nedenfor viser hvordan frivillige faktisk utgjør en forskjell med før og etter bilder. Ryddeinnsats & bilder er tatt av Lise Lauvik & Egil Landro. Ønsker dere å se mer av strandryddeaktivitet kan dere gå inn på f.eks. Frå Vik til Vik – Rein Kyst på Facebook.

Foto: Lise Lauvik

hold
Norge
rent

#ViRydderStrendeneIHordaland #RentogFrisktHavInnIEvigheten #CleanSeas #holdhøstenren
#avfallpåavveie #eierløstmarintavfall #HoldNorgeRent #OurOcean #SaveOurOcean
#BeatPollution #sirkulærøkonomi #marinforsøpling #mikroplast #førfuglenekommer
#forsøpling #ryddenstrand #adopeterenstrand #stoppforsøplingen #miljø #plasthvalen

 Bergen og Omland Friluftsråd

Bergen og Omland Friluftsråd © 2018 – Hellebakken 45, 5039 Bergen
Mail : MarintAvfall@bof.no – Nettsider: www.bof.no

Prosjektet støttes av Miljødirektoratet – miljodirektoratet.no